

ผลการประเมินและการติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ
โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ตามรูปแบบการประเมินหลักสูตรซีบีพี (CIPP Model)
RESULTS OF THE EVALUATION AND THE FOLLOW-UP OF THE IMPLEMENTATION OF
CAMBRIDGE CURRICULUM FOR SATIT PRASARNMIT INTERNATIONAL PROGRAMME
THROUGH CIPP MODEL

วรพงษ์ แสงประเสริฐ (Worapong Saengprasert) E-mail: tobworapong@gmail.com^{1*}

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)
(Srinakharinwirot Prasarnmit Demonstration School (Secondary))

*Corresponding Author. E-mail: tobworapong@gmail.com

(Received: 28 March 2025; Revised: 15 May 2025; Accepted: 6 June 2025)

บทคัดย่อ

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้งหมด 4 ประเด็น ได้แก่ 1. เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านบริบท 2. เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านปัจจัยนำเข้า 3. เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านกระบวนการ และ 4. เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านผลผลิต ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย นักเรียนปัจจุบัน นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาและอาจารย์ประจำหลักสูตรใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถามประเมินหลักสูตร Cambridge ลักษณะมาตรประมาณค่า 5 ระดับและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมของนักเรียนปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมของอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการประเมินรายด้านในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการและด้านผลผลิตของนักเรียนปัจจุบันและนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วอยู่ในระดับมาก ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร ; หลักสูตร Cambridge ; CIPP Model

Abstract

This research is a survey study aimed at evaluating and following up the implementation of Cambridge curriculum at the International Programme of Prasarnmit Demonstration School (Secondary). The study utilized the CIPP Model for evaluation across four dimensions: Context

Evaluation, Input Evaluation, Process Evaluation, and Product Evaluation. Context Evaluation included evaluating the curriculum objectives, structure, and content relevance. Input Evaluation involved evaluating teacher qualifications, teaching materials, and school facilities. Process Evaluation examined learning management, extracurricular activities, and assessment methods. Product Evaluation focused on student characteristics aligned with the Cambridge curriculum's guidelines, covering knowledge, leadership qualities, self-development, and ethics. Data collection tools comprised questionnaires for assessing the curriculum's use and interviews with teachers. Statistical analyses included Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and Content Analysis.

The research findings indicated overall high levels of curriculum assessment among current students ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.48), graduates ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.32), and the highest among faculty members ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.16). Context Evaluation reveals high ratings for curriculum objectives and structure among current students ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.53) and graduates ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.30) while the highest faculty members ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.16). For Input Evaluation indicated high level for current students ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.53) graduates ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.40) and the highest among faculty members ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.18). Process Evaluation showed high level result for current students ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.54) and graduates ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.30) while higher level for faculty members ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.19). For product evaluation result, it showed high level for current students ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.49) and graduates ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.43) while the highest level among faculty members ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.28)

Keywords : Curriculum Evaluation ; Cambridge Curriculum ; CIPP Model

บทนำ

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษมีความสำคัญและทวีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมโลกปัจจุบัน เนื่องจากความรู้ด้านภาษาอังกฤษจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม หรือ การเสริมสร้างวิสัยทัศน์ของชุมชนโลก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ตระหนักถึงความสำคัญของทักษะความรู้ด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทางโรงเรียนจึงดำเนินการเปิดสาขาหลักสูตรนานาชาติขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2552 นอกเหนือจากการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือหลักสูตรปกติ โดยได้อาศัยแนวทางการจัดการเรียนรู้จากการนำหลักสูตร Cambridge (Cambridge Curriculum) เข้ามาเป็นแกนหลักสำคัญในกระบวนการจัดการเรียนการสอนในสาขาหลักสูตรนานาชาติ ด้วยผลการวิเคราะห์ถึงจุดเด่นในหลายด้านของหลักสูตร Cambridge เช่น 1. เป็นหลักสูตรที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติจากมหาวิทยาลัยมากกว่า 2,200 แห่งในกว่า 160 ประเทศทั่วโลก รวมถึงมหาวิทยาลัยชั้นนำ Oxford, Cambridge, Harvard และ MIT 2. หลักสูตร Cambridge ได้รับการออกแบบมาเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และประยุกต์ใช้ความรู้เข้ากับสถานการณ์จริงได้ โดยเน้นการเรียนรู้เชิงลึกและการปฏิบัติจริงมากกว่าท่องจำ 3. เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นสูงและเลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียนบนความถนัดและความสนใจของนักเรียน เช่น ในระดับ IGCSE และ A Level ที่มีวิชาให้นักเรียนเลือกมากกว่า 70 รายวิชา (Cambridge

International, 2022) ทั้งนี้การพิจารณานำหลักสูตรใดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ สิทธิพล อาจอินทร์ (2561) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถช่วยตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคม และการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ โดยองค์ประกอบสำคัญของระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ คือ หลักสูตร เพราะเปรียบเสมือนแผนแม่บทที่เป็นตัวกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับ มาร์ต พัฒผล (2562) ที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำในการจัดการความรู้และการสร้างมวลประสบการณ์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้เรียน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา และเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงเจตจำนงของการจัดการศึกษา จากความสำคัญของหลักสูตรที่กล่าวมา ทางโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จึงให้ความสำคัญแก่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ Glattorn et al. (2018) และ Ornstein and Hunkins (2019) ที่กล่าวว่า การประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตรมีความจำเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้ทราบว่า หลักสูตรที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างไร สามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพได้เพียงใด เพื่อพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรที่ใช้อยู่ให้เกิดความเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียนให้มากที่สุด

ดังที่กล่าวมาถึงความจำเป็นของหลักสูตร Cambridge และความจำเป็นในการประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge หลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งนำมาใช้มากกว่า 10 ปี ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการประเมินหลักสูตรซีบี (CIPP Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม และชริงฟีล (Stufflebeam & Shinkfield, 2007) โดยผู้วิจัยมุ่งประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ของหลักสูตร 4 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมหรือด้านบริบท (Context Evaluation - C) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation - I) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation - P) และด้านผลผลิต (Product Evaluation - P) โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าผลจากการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาหลักสูตรนานาชาติของโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านบริบท
2. เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านปัจจัยนำเข้า
3. เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านกระบวนการ
4. เพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านผลผลิต

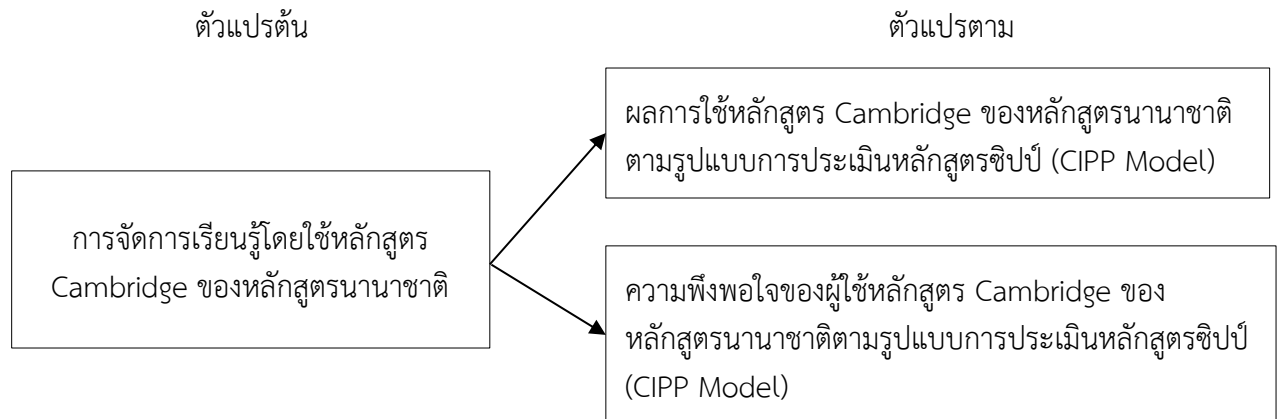
สมมติฐานในการวิจัย

1. ผลการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านบริบท อยู่ในระดับมาก
2. ผลการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา: ผู้วิจัย (2567)

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินและการติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ตามรูปแบบการประเมินหลักสูตรชิปปี้ (CIPP Model) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

กลุ่มที่ 1 นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 560 คน

กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่กำลังศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ ในระดับ Year 10-11 จำนวน 250 คน

กลุ่มที่ 3 อาจารย์ประจำในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 64 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้จากการคำนวณตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1 นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 229 คน ได้จากการคำนวณตามตารางของ Krejcie and Morgan (สำหรับประชากร 560 คน) อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มดังกล่าวจำนวน 30 คน เพื่อตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากต้องการข้อมูลเชิงลึกจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในการเรียนในหลักสูตรนานาชาติและสำเร็จการศึกษาแล้ว อีกทั้งข้อมูลเหล่านี้ต้องอาศัยการพิจารณาคุณสมบัติเฉพาะของผู้ให้ข้อมูล และเหมาะสมกับลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการเปรียบเทียบเชิงเนื้อหา เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทักษะ หรือทัศนคติที่เกิดขึ้นหลังเรียนจบ

กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่กำลังศึกษาในหลักสูตรนานาชาติ ในระดับ Year 10-11 จำนวน 152 คน ซึ่งได้จากการคำนวณตามตารางของ Krejcie and Morgan (สำหรับประชากร 250 คน) แต่คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 191 คน เพื่อตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้ใช้หลักสูตรนี้มาอย่างต่อเนื่อง โดยตรง ซึ่งสามารถสะท้อนผลการวิจัยได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

กลุ่มที่ 3 อาจารย์ประจำในหลักสูตรนานาชาติ จำนวน 56 คน ซึ่งได้จากการคำนวณตามตารางของ Krejcie and Morgan (สำหรับประชากร 64 คน) โดยแบ่งเป็นผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จำนวน 7 คน และผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 44 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพียง 51 คนจากทั้งหมด 56 คน เนื่องจากอาจารย์จำนวน 5 คนเพิ่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในหลักสูตรภายในระยะเวลาเพียง 1-2 เดือน ซึ่งอาจยังไม่มีประสบการณ์หรือความเข้าใจในหลักสูตรอย่างเพียงพอ จึงอาจไม่สามารถให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามเพื่อประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการประเมินหลักสูตรแบบ CIPP Model ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้านหลัก คือ (1) ด้านบริบท (Context) (2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) (3) ด้านกระบวนการ (Process) และ (4) ด้านผลผลิต (Product) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสม ความพร้อม และประสิทธิภาพของการนำหลักสูตร Cambridge มาใช้ในโรงเรียนนานาชาติ

ข้อคำถามในแบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาสำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านบริบท (Context) ประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ความต้องการของผู้เรียน และความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประเมินความพร้อมของอาจารย์ประจำหลักสูตร ห้องเรียน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอน แหล่งการเรียนรู้ภายในหลักสูตร

ด้านกระบวนการ (Process) ประเมินการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ด้านผลผลิต (Product) ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจากหลักสูตร และความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Five Rating Scales) ได้แก่ ระดับ 5 4 3 2 และ 1 หมายถึง ระดับผลการประเมินที่ตรงกับระดับความคิดเห็นในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทำการพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม มีผลการประเมินอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.77-0.95 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แบบสัมภาษณ์สำหรับการสนทนากลุ่มกับครูผู้สอนในหลักสูตร Cambridge ซึ่งประเด็นคำถามจะสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่อเป็นการตรวจสอบคำตอบและให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ โดยผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ด้วยแบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ในลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ผลการประเมินความเหมาะสมและมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ เท่ากับ 1.0 ซึ่งอยู่ในระดับที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนที่กำลังศึกษาในหลักสูตร นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และอาจารย์ประจำหลักสูตรโดยการส่งทางอีเมล
2. ผู้วิจัยตามเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้ง 3 กลุ่มและได้รับกลับมาครบถ้วน
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์อาจารย์ประจำหลักสูตรแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อเป็นการตรวจสอบคำตอบและให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการเก็บรวบรวม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม) โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ในการวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผ่านกระบวนการลงรหัส (Coding) และรายงานผลในรูปแบบของข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ภาพรวมและรายด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้จากแบบสอบถามซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้ในการตีความข้อมูล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ผลการประเมินหลักสูตรโดยภาพรวมของนักเรียนปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.48) นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.32) และอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.16) ส่วนผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทของนักเรียนปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.53) นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.30) และอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.16) สำหรับผลการประเมินหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้าของนักเรียนปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.53) นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.40) และอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.18) ส่วนผลการประเมินหลักสูตร ด้านกระบวนการของนักเรียนปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.54) นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.30) และอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.19) และผลการประเมินหลักสูตรฯ ด้านผลผลิตของนักเรียนปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.49) นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.43) และของอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.28) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินหลักสูตรในภาพรวมและรายด้าน

การประเมิน	นักเรียนปัจจุบัน (n=191)		แปลผล	นักเรียนที่สำเร็จ การศึกษาแล้ว (n=30)		แปลผล	อาจารย์ประจำ หลักสูตร (n=44)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
ด้านบริบท (C)	4.36	0.53	มาก	4.30	0.30	มาก	4.49	0.15	มาก
ด้านปัจจัยนำเข้า (I)	4.26	0.53	มาก	4.31	0.41	มาก	4.61	0.18	มากที่สุด
ด้านกระบวนการ (P)	4.27	0.54	มาก	4.44	0.30	มาก	4.65	0.19	มากที่สุด
ด้านผลผลิต (P)	4.20	0.49	มาก	4.37	0.43	มาก	4.65	0.28	มากที่สุด
ภาพรวม	4.27	0.48	มาก	4.36	0.32	มาก	4.60	0.16	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ซึ่งแสดงผลการประเมินหลักสูตรสามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนปัจจุบัน นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และอาจารย์ประจำหลักสูตร ต่างให้การประเมินในทุกด้านของหลักสูตรในระดับ “มาก” ถึง “มากที่สุด” อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถวิเคราะห์รายด้านได้ดังนี้

ด้านบริบท ผลการประเมินจากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มพบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับ “มาก” ซึ่งสะท้อนถึงความสอดคล้องของหลักสูตร Cambridge กับเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่โรงเรียนกำหนดไว้ ตลอดจนการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในโรงเรียน อย่างไรก็ตาม ความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อหลักสูตรอาจยังไม่ทั่วถึงในทุกระดับ อีกทั้งสภาพแวดล้อมภายในและบรรยากาศการเรียนรู้อาจยังไม่ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ของการเรียนรู้ทั้งในด้านผู้เรียนและอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างครบถ้วน

ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินจากผู้ให้ข้อมูลพบว่า กลุ่มนักเรียนปัจจุบัน และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีผลประเมินอยู่ในระดับ “มาก” ในขณะที่กลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตรผลประเมินอยู่ในระดับ “มากที่สุด” สะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรและทรัพยากรภายในหลักสูตรมีความพร้อม และได้รับการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม ความแตกต่างของระดับค่าเฉลี่ยอาจเกิดจากมุมมองของแต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยเฉพาะอาจารย์ประจำหลักสูตรซึ่งมีบทบาทโดยตรงในการดำเนินงานและจัดการองค์ประกอบต่าง ๆ จึงสามารถรับรู้และประเมินความครบถ้วนของปัจจัยนำเข้าได้ชัดเจนกว่านักเรียน ซึ่งอาจรับรู้เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การเรียนรู้ของตนเองโดยตรง

ด้านกระบวนการ ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” จากกลุ่มนักเรียนปัจจุบันและที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และได้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มากที่สุด” จากอาจารย์ประจำหลักสูตร ผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรมีความเป็นระบบ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ในระดับที่น่าพึงพอใจ นักเรียนสามารถรับรู้ถึงความเป็นระบบของการเรียนรู้ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามยังมีบางประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความยืดหยุ่นและความเหมาะสมให้สอดคล้องกับความหลากหลายของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น กลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตรมีประเมินเฉลี่ยในระดับ “มากที่สุด” ซึ่งอาจสะท้อนถึงการรับรู้ในฐานะ “ผู้ออกแบบและผู้จัดการเรียนรู้” ที่มีความเข้าใจในโครงสร้าง ความเป็นระบบ และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่นักเรียนซึ่งเป็นผู้รับการเรียนรู้ อาจประเมินจากประสบการณ์ส่วนบุคคลที่ได้รับในแต่ละบริบท จึงอาจยังไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของกระบวนการทั้งหมดได้อย่างครบถ้วน

ด้านผลผลิต ผลการประเมินจากผู้ให้ข้อมูลพบว่า กลุ่มนักเรียนปัจจุบันและนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ขณะที่กลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มากที่สุด” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับที่น่าพึงพอใจตามเป้าหมายของหลักสูตร อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินดังกล่าวยังชี้ให้เห็นว่าหลักสูตรควรให้ความสำคัญกับการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการ

ศึกษาของผู้เรียนให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงปลายหลักสูตร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงคุณภาพในระยะยาว และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมทั้งในด้านวิชาการและคุณลักษณะตามมาตรฐานสากลอย่างแท้จริง

โดยสรุป ผลลัพธ์จากแบบสอบถามในภาพรวมจากผู้ให้ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่ม แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานของหลักสูตร Cambridge ในบริบทของหลักสูตรนานาชาติ มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในระดับสูง แต่อย่างไรก็ตาม ทุกด้านของการประเมินยังมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ และเพิ่มค่าเฉลี่ยให้อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลการประเมินและการติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

จากการสนทนากลุ่มในประเด็น *โรงเรียนเอื้ออำนวยให้ความสะดวกในการจัดหาสื่อการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ตรงตามความต้องการของผู้สอน* พบว่า อาจารย์ทั้งหมดที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ หลักสูตรนานาชาติให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนทรัพยากรสำหรับการจัดการเรียนการสอน โดยมีการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอและทันสมัย พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทุกช่องทางการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนและผู้เรียน นอกจากนี้ ยังมีหน่วยงานเฉพาะทางด้าน IT/ICT คอยให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาทางเทคนิคแก่ครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระวิชาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่ตนมีความเชี่ยวชาญ และเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมของหลักสูตร อันเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาอย่างสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อีกทั้งจากการสนทนากลุ่มในคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพของครูผู้สอน พบว่า อาจารย์หลายคนได้เสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นด้านสื่อการเรียนรู้และวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเห็นว่าควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเฉพาะทางเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มพูนทักษะในการใช้เทคโนโลยีประกอบการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังได้เสนอให้มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน (Peer Teaching / Coaching) เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยีจากประสบการณ์ของครูผู้สอนคนอื่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีร่วมกัน อีกหนึ่งข้อเสนอที่ได้รับคือให้โรงเรียนสนับสนุนการสมัครใช้งานสื่อปัญญาประดิษฐ์ (AI-based tools) โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายสำหรับครูผู้สอนทุกคนในหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและรูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จากการสนทนากลุ่มในประเด็น *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไรเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเป้าหมายและความคาดหวังของหลักสูตร Cambridge* พบว่า อาจารย์ทุกคนมีความเข้าใจถึงคุณลักษณะของผู้เรียนที่หลักสูตรได้ตั้งเป้าหมายไว้ คือ มีความรู้ มีภาวะความเป็นผู้นำ มีการพัฒนาตนเองและมีคุณธรรมจริยธรรม โดยอาจารย์ทุกท่านได้พยายามส่งเสริมและหล่อหลอมคุณลักษณะทั้ง 4 ด้านเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะทั้ง 4 ประการดังกล่าว อย่างไรก็ตามมีการตั้งข้อสังเกตในคุณลักษณะของการมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยอาจารย์บางคนในการสนทนาได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ทางโรงเรียนควรสร้างกิจกรรมหรือโครงการที่มีลักษณะที่ต่อเนื่อง สม่่าเสมอในการส่งเสริมคุณลักษณะในด้านนี้ของนักเรียน ทั้งนี้ในปัจจุบันทางหลักสูตรมีการใช้ระบบ House System ซึ่งเป็นการให้รางวัลเพื่อเสริมแรงในการสร้างคุณธรรม และสะสมแต้มคะแนนของแต่ละ House เพราะการออกถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนเพียงอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินและการติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยภาพรวมและรายด้าน

ผลการประเมินการใช้หลักสูตรโดยภาพรวมของนักเรียนปัจจุบันอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วอยู่ในระดับมาก และผลการประเมินการใช้หลักสูตรโดยภาพรวมของอาจารย์ประจำหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้การประเมินหลักสูตรตามความคิดเห็นของนักเรียนปัจจุบันและนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วซึ่งอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตที่นักเรียนรับรู้ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ตามหลักสูตรเป็นไปในระดับที่คาดหวัง และสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการศึกษาที่เน้นผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes: LO) ของนักเรียน เป็นการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักเรียนที่จบการศึกษาจากหลักสูตรไปแล้ว อีกทั้งสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคมภายนอกถึงมาตรฐานของการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรนานาชาติ เพราะองค์ประกอบที่สำคัญของระบบการศึกษา คือการมีหลักสูตรที่มีคุณภาพ ดังที่ มาร์ต พัฒนา (2562) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำในการจัดการความรู้และการสร้างมวลประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน โดยครูผู้สอนจะต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาที่หลักสูตรได้กำหนดไว้อย่างมีระบบขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่เป้าประสงค์เดียวกัน หลักสูตรจึงจัดเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา และเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าของการจัดการศึกษา นอกจากนี้หลักสูตรยังเปรียบเสมือนแผนแม่บท (Master Plan) ที่ใช้เป็นแนวทางสำคัญในการจัดการเรียนรู้ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนเปรียบเสมือนการนำแผนแม่บทไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา เช่นเดียวกับ อิทธิเดช น้อยไม้ (2564) ซึ่งพบว่า ผลการประเมินด้านบริบทของหลักสูตรในงานวิจัยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรโดยกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งมีการกำหนดเนื้อหารายวิชาที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน ตลอดจนได้ดำเนินการวางโครงสร้างของหลักสูตรให้มีสัดส่วนสอดคล้องเหมาะสมแก่เวลา

ผลการประเมินการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านบริบท (Context) อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งจากความคิดเห็นของนักเรียนปัจจุบัน นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว และอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร สะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรนานาชาติให้ความสำคัญแก่การพิจารณาบริบทของหลักสูตรอย่างรอบด้าน เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรที่ชัดเจน กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้เรียน การวิเคราะห์สภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา รวมถึงการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษาและจากหน่วยงานพัฒนาหลักสูตร Cambridge การประเมินบริบทดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมินตามรูปแบบ CIPP Model ซึ่งมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็น และปัญหาของหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมและมีคุณภาพต่อผู้เรียน ทั้งนี้ผลการประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ สมทรง สุภาพ (2565) ที่ชี้ให้เห็นว่าการประเมินบริบทของการใช้หลักสูตรที่ชัดเจนช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถวางแผนปรับปรุงได้ตรงจุด ทำให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น ทางหลักสูตรนานาชาติให้ความสำคัญในแนวทางด้านนี้มากเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่น และค่านิยมที่ดีต่อหลักสูตรให้แก่นักเรียนและผู้ปกครอง อีกทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นารี อุไรรักษ์ และคณะ (2562) ซึ่งพบว่า ผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาในด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเพราะการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสะท้อนถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ สามารถแสดงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในอนาคตที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติ สอดคล้อง

กับบริบทของโรงเรียน และความต้องการของชุมชน เมื่อมีการกำหนดกรอบนโยบาย และแนวทางในการดำเนินงาน การปฏิบัติงาน อย่างชัดเจนจะส่งผลให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ผลการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านกระบวนการ (Process) อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด ทั้งจากความคิดเห็นของนักเรียนปัจจุบัน นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว และอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการภายในหลักสูตร การวัดและการประเมินผล ตลอดจนการนำปัจจัยนำเข้ามาใช้มีความเหมาะสมมากเป็นไปตามลำดับขั้นตอน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งการประเมินกระบวนการนี้ เป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่นหรือจุดแข็ง และจุดด้อยของหลักสูตร เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้เกิดความรัดกุม มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผลการศึกษา สอดคล้องกับ บุญเลี้ยง ทุมทอง (2557) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่นำไปใช้จะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีการเตรียมบุคลากร การจัดหาวัสดุอุปกรณ์และจัดสภาพแวดล้อมในการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ

ผลการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ด้านผลผลิต (Product) อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุดทั้งจากความคิดเห็นของนักเรียนปัจจุบันที่กำลังศึกษาอยู่ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว และอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร เนื่องมาจากทางหลักสูตรนานาชาติมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนผ่านการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้จากนักเรียนและผู้ปกครองของหลักสูตรทุกภาคการศึกษา รวมถึงกำกับและติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีการประชุม การวางแผนงาน การสนทนาของทุกกลุ่มวิชา เพื่อเสนอปัญหาให้แก่ผู้บริหารหลักสูตร ครูผู้สอนสามารถนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนได้จากการจัดกิจกรรมการต่าง ๆ ของทุกกลุ่มรายวิชา ที่เน้นมุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้มากที่สุด ฝึกปฏิบัติในสิ่งที่ผู้เรียนชอบและสนใจมาโดยตลอด ทำให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวในการเรียนรู้ มีความสนใจใคร่รู้ในการมีส่วนร่วมกับการกิจกรรม และส่งผลอย่างชัดเจนต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนใน 4 ด้านที่ทางหลักสูตรได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ ผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ ต่อมจันทร์ และจุฑามาศ ศรีจันทน์ (2561) ที่ระบุว่า การประเมินหลักสูตร ด้านผลผลิตมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าการท่องจำ มีการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้เข้ากับรายวิชาอื่น ๆ ได้อย่างกลมกลืน และเหมาะสม ซึ่งสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันของตัวนักเรียนเอง อีกทั้งสอดคล้องกับ Taits and Fualkner (2016) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดกระบวนการวิชาที่ตื้นนั้น ผู้เรียนต้องสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ศึกษาเล่าเรียนนั้นไปใช้ประโยชน์ในชีวิตการทำงานได้ สามารถนำไปต่อยอดจากสิ่งที่เรียนสามารถสร้างนวัตกรรม และสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้บัณฑิต

2. ผลการสนทนากลุ่ม (Focus group) การประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตร Cambridge ของหลักสูตรนานาชาติ โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จากอาจารย์ประจำหลักสูตรทั้ง 7 คน ในประเด็นคำถามที่ว่า แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีความหลากหลายและเหมาะสมต่อการพัฒนาผู้เรียนมากน้อยเพียงใด และท่านมีแนวทางในการพัฒนาอย่างไร ผลจากการสนทนา พบว่า แหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังน้อยไป และยังไม่เพียงพอต่อการสร้างประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน อันเนื่องมาจากขนาดของพื้นที่ที่ค่อนข้างจำกัดภายในโรงเรียน อย่างไรก็ตามจากการสนทนากลุ่ม อาจารย์หลายคนได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนให้มากขึ้นส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกรายวิชา ในประเด็นของแหล่งการเรียนรู้จากภายนอกนั้น บทสรุปจากการสนทนากลุ่มชี้ชัดว่า ทางโรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างดีเยี่ยมเพราะมีโครงการพานักเรียนในทุกชั้นปีออกไปทัศนศึกษา (Field trips) ภายในกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียงที่มีเนื้อหาประวัติความเป็นมาสอดคล้องกับบทเรียนในแต่ละรายวิชาของนักเรียน อีกทั้งหลักสูตรยังจัด

โครงการทัศนศึกษาแบบค้างคืน (Residential trips) ยังต่างจังหวัดให้นักเรียนทุกชั้นปีตามเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มวิชา อาจารย์ผู้ให้ข้อมูลหลายคนชื่นชมต่อความเหมาะสมและความหลากหลายต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก แต่ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าหลังจากการไปเรียนรู้ทั้งจากภายนอกในทุกสถานที่แล้วควรมีการนำเสนอผลการเรียนรู้หรือจัดนิทรรศการที่ให้ความรู้แก่นักเรียนในระดับชั้นอื่น รวมถึงเปลี่ยนสถานที่ที่มีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ น้อยเหนือ และคณะ (2566) ที่ผลการประเมินหลักสูตรในด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทางผู้บริหารภายในโรงเรียนเน้นความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน แนวการวัดประเมินผลตามมาตรฐาน ตลอดจนการวิจัย การปฏิบัติการ และการพัฒนากิจกรรมให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับความสนใจของผู้เรียน เพื่อพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านบริบท โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาต้องเพิ่มความเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ กับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือหลักสูตรให้มากที่สุด อีกทั้งเพิ่มความเป็นระบบในการจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษารวมถึงการสร้างความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับ อาจารย์ในหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรควรมีการวางแผนในรายวิชาที่สอนร่วมกัน หรือการสอนข้ามรายวิชา ควรมีแผนพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง และการกำกับติดตามให้เป็นไปตามแผน ในส่วน ทรัพยากร สื่อสนับสนุนการเรียนการสอน แม้ว่าทางหลักสูตรจะมี ห้องเรียน โสตทัศนูปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรเกิดประสิทธิภาพ แต่ยังมีจำเป็นต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้สะดวกต่อการใช้งานและทันสมัยมากขึ้นตามความต้องการจำเป็นของผู้เรียน เช่น ระบบ อินเทอร์เน็ต การเพิ่มจำนวนกระดานอัจฉริยะภายในห้องเรียน สื่อการเรียนรู้ออนไลน์ในรายวิชาหลัก เช่น คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ การอบรมการใช้สื่อการสอนของอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อให้เท่าทันกับการ เปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีช่วยสอนที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของแนวทางการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติให้มีมาตรฐานยิ่งขึ้น

3. ด้านกระบวนการ ควรดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและทันสมัยตาม ทิศทางการจัดหลักสูตรของ Cambridge ซึ่งดำเนินการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์เรื่องการพัฒนาและประเมิน หลักสูตรให้แก่ครูและบุคลากรในหลักสูตรนานาชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ตามปฏิทินการอบรมของทาง Cambridge มีการนิเทศการสอน การจัดการสะท้อนคิดในด้านการสอน และการวัดประเมินผลของทุกกลุ่มวิชา

4. ด้านผลผลิต ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้นำความรู้ที่ได้รับภายในห้องเรียนไป ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงให้มากยิ่งขึ้นและทำแบบต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมให้นักเรียนในหลักสูตรบรรลุ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทางหลักสูตรได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ผ่านกิจกรรมที่เป็นระบบ ซึ่งจะส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถด้านการตัดสินใจและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง อีกทั้งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เพิ่มองค์ประกอบในการประเมินและติดตามผลการใช้หลักสูตรในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ให้หลากหลายมากขึ้นเพื่อผลการประเมินที่ครอบคลุม

2. ควรดำเนินการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษาโดยพิจารณาใช้รูปแบบการประเมินอื่น ๆ เช่น การประเมินตามแนวคิดของอัลคิน (Alkin) การประเมินตามรูปแบบ CIPPIEST Model การประเมินตามแนวคิด Balanced Scorecard (BSC) เพื่อการสะท้อนผลการจัดหลักสูตรที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

3. การประเมินหลักสูตรอาจจะเพิ่มในส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่มอื่น เช่น ผู้ปกครอง ผู้บริหาร สถานศึกษาที่ได้รับนักเรียนที่สำเร็จจากหลักสูตรไปศึกษาต่อ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรในหลากหลายมิติ
4. ควรมีการเปรียบเทียบผลการประเมินการใช้หลักสูตรในบริบทโรงเรียนที่มีความคล้ายคลึงกัน เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- นารี อุไรรักษ์, พัทณี กุลทนนท์, และเบญจพร วรรณูปถัมภ์. (2562). การประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 11(1), 61–82.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2557). *เอกสารประกอบการสอนวิชา การพัฒนาหลักสูตร*. กลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- เบญจมาศ ต่อมจันทร์, และจุฑามาศ ศรีจันทน์. (2561). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยีโรงเรียนบ้านห้วยบ่อซืน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. *วารสารวิจัยและประเมินผลอุบลราชธานี*, 7(2), 59–68.
- ประจักษ์ น้อยเหนือ, ศรายุทธ รัตนปัญญา, และสุชารัตน์ ดิสชา. (2566). การประเมินหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model. *วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์*, 8(2), 114–126.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). *แนวคิดและหลักการพัฒนหลักสูตร*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมทรง สุภาพ. (2565). โมเดลการประเมินหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ที่มีรากฐานจากโมเดล CIPP. *วารสาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 33(1), 1–14.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561)*. พรักหวานกราฟฟิค.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2561). *การพัฒนาหลักสูตร*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อิทธิเดช น้อยไม้. (2564). การประเมินหลักสูตรโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โปรแกรม อังกฤษ-คณิตศาสตร์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 23(3), 382–394.
- Cambridge International. (2022, August 23). *Why choose Cambridge?*. [cambridgeinternational.org. https://www.cambridgeinternational.org/why-choose-us/](https://www.cambridgeinternational.org/why-choose-us/)
- Cronbach, L. J. (1970). *Essential of psychological testing* (3rd ed.). Harper and Row.
- Glatthorn, A. A., Boschee, F., Whitehead, B. M., & Boschee, B. F. (2018). *Curriculum Leadership: Strategies for Development and Implementation* (5th ed.). SAGE Publications.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2018). *Curriculum: Foundations, Principles, and Issues* (7th ed.). Pearson Education.
- Stufflebeam, D. L., & Shinkfield, A. J. (2007). *Evaluation: Theory, models, and applications*. Jossey-Bass.
- Tait, A., & Faulkner, D. (2016). *Edupreneur: Unleashing teacher-led innovation in schools*. John Wiley & Sons Australia.